

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

www.miljohalsoskydd.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer Diarienummer
ÅMH-Pn 24/08 2008-0171

Beslutsdatum
18.06.2008

Sökanden

Eriksson Jan-Håkan och Carina
Byttbölevägen 45
22240 Hammarland

Ärende

Jan-Håkan och Carina Eriksson ansöker om miljötillstånd för utökad verksamhet omfattande djurstall som är avsett för fler än hundra djurenheter på fastigheten Mellangård 2:12, Boda i Hammarland. Den befintliga ladugården ersätts med en ny ladugård med separat ungdjurshall. I djurstallet kommer verksamheten att omfatta 75 mjölkkor, 50 kvigor över 8 månader och 50 ungdjur under 8 månader avsedda för mjölkproduktion.

Den i ansökan avsedda verksamheten är tillståndspliktig enligt:

- 11 § landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd (nedan miljöskyddslagen),
- 6 kap. 18 § 1 mom. punkt f) vattenlag (1996:61) för landskapet Åland (nedan vattenlagen) och
- landskapsförordning (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd bilaga 1 punkt 12a (nedan miljöskyddsförordningen).

Ansökan har anhängiggjorts vid Ålands miljöprövningsnämnd 19.04.2007 med ärendenummer MPN-07-19. Ärendet har genom 5 § landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet överförts från Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 01.01.2008.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beviljar med stöd av 24 § miljöskyddslagen Jan-Håkan och Carina Eriksson miljötillstånd för utökad verksamhet avseende djurstall om 107 djurenheter på fastigheten Mellangård 2:12, Boda i Hammarland.

Giltighet

Detta tillstånd gäller tillsvidare.

Ansökan om revidering av tillståndsvillkor skall lämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet senast 31.12.2018. I det fall att ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 33 § 2 mom. miljöskyddslagen.

Ersättning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor som utfärdats med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § och 6 kap. 28 § vattenlagen:

1. Tillståndshavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av verksamheten. Stallar, gårdsplan och andra konstruktioner skall hållas i sådant skick att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa inte uppstår. Lösdriftsstallets storlek och utformning skall stå i proportion till antalet djur och skötas så att risk för luktspridning och risk för förorening av vattenmiljön förhindras. Stallarnas skick skall kontrolleras regelbundet och underhållas vid behov.
5 §, 22 § och 25 § punkt 5) miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a §§ vattenlagen
2. Då nya stall, ladugård och ungdjursstall, och flytgödselbassäng färdigställts skall detta anmälas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Väsentliga ändringar av stallkonstruktioner, nya byggnader såsom stall och gödselbehållare eller ändrad placering av planerade nybyggnader skall anmälas och godkännas innan de får uppföras på fastigheten.
8 § punkt 3) och 26 § 3 mom. miljöskyddslagen, 4 kap. 4 -7 §§ vattenlagen
3. Avloppsvatten från sanitetsutrymmen samt tvättvatten som innehåller rengörings- eller desinficeringsvätska skall ledas till en anläggning för rening av avloppsvatten. Anläggningen skall fylla reningskraven för avloppsanläggningar med en kapacitet

till och med 25 personekvivalenter enligt miljöskyddsförordningens bilaga 5 punkt 1) och kommunalt avloppstillstånd skall sökas innan anläggningen uppförs.

25 § punkt 1) och 29 § miljöskyddslagen, 2 § och bilaga 5 miljöskyddsförordningen

4. Flytgödselbassänger, gödselplattor samt gödselrännor/kulvertar skall vara täta. Vidare skall alla tekniskt och ekonomiskt möjliga skyddsåtgärder vidtas för att förebygga risk för läckage och spill. Konstruktionernas täthet och skick skall kontrolleras regelbundet eller minst varje gång någon av dessa töms.

Flytgödselbassänger skall förses med tättslutande tak eller stabilt svämtäcke och utformas så att påfyllning sker underifrån. Då en ny flytgödselbassäng uppförts skall konstruktionen godkännas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan bassängen tas i bruk.

4 § och 26 § 3 mom. miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § och 6-8 §§ vattenlagen, 3-4 §§ nitratbeslutet

5. Verksamhetsutövaren ansvarar för att det i proportion till antalet djur finns tillräcklig lagringskapacitet för gödseln. Lagringskapaciteten för flytgödsel skall vara så stor att den rymmer den gödsel som ansamlats under 12 månader avräknat den spillning som under samma betessäsong blir kvar på betesmarkerna eller som under växtsäsong sprids på växande gröda. Flytgödseltankarna skall även rymma tvättvatten och annat likvärdigt vatten som leds till flytgödselsystemet.

Lagringsvolymen för allt flytgödsel som uppstår i verksamheten skall vara utbyggd senast två år efter att den nya ladugården tillsammans med det nya ungdjursstallet kan nyttjas fullt ut.

Under tiden för färdigställande av gödselbassängen får gödsel överlåtas till annan jordbrukare för att lagras eller användas direkt förutsatt att hanteringen följer 4 § i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nedan nitratbeslutet) samt villkoren i detta beslut om lagring och spridning av flytgödsel hos mottagande jordbrukare.

25 § punkt 1) och 29 § miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a § vattenlagen, 3-4 §§ nitratbeslutet

6. Lastning och transport av gödsel inom och utom anläggningen skall ske så att spill och läckage till omgivningen förhindras. Lastningsplatsen skall senast två år efter den nya ladugården och ungdjursstallet färdigställts för bruk, förses med tätt ytskikt.

4 § 1 mom. och 26 § 3 mom. miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a § vattenlagen

7. Pressvatten från ensilage skall uppsamlas i tät brunn eller motsvarande. Lagringsbehållarnas täthet och skick skall kontrolleras och dokumenteras regelbundet eller minst varje gång en behållare töms.

4 § 1 mom. och 26 § 3 mom. miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a § vattenlagen, 7 § 3 mom. nitratbeslutet

8. En hårdgjord yta om 300 m² skall utformas där djuren går in och ut mellan hage och stall och från vilken gödsel samt avrinning kan uppsamlas. Eventuell utfodringsplats skall placeras på denna yta med minst tre meters marginal till kanten. Gödsel skall regelbundet avlägsnas från ytan. Avrinningen från området skall ske kontrollerat till en uppsamlingsbrunn eller motsvarande anordning med tillräcklig volym och föras till flytgödselsystemet eller motsvarande anläggning för hantering av avloppsvattnet.

Den hårdgjorda ytan skall genomföras senast två år efter det att detta beslut vunnit laga kraft.

26 § 3 mom. och 29 § miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen, 7 § nitratbeslutet, 7 § djurskyddsförordningen

9. Tillståndshavarens beteshagar skall placeras och underhållas med tillräcklig hänsyn till yt- och grundvattenskydd samt luktolägenhet. Antalet djur skall stå i proportion till betenas storlek, terräng och växtlighet. Beläggningen får inte vara högre än att ett växttäckte behålls på minst 80 % av betesarealen. Betetrycket på nyttjade naturbetesmarker får inte vara så stort att skyddsvärd flora, fauna, biotop eller fornlämningar skadas. Tilläggsutfodringsplatser på beten skall placeras på tätt ytskikt som skall rengöras regelbundet samt gödsel föras till gödselbehållare eller spridas på åker.

Hagarna skall ingärdas med stängsel i enlighet med landskapslag om stängsel-skyldighet (1969:29) och stängslens skick skall kontrolleras regelbundet.

25 § punkt 5) och 29 § miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a §§ vattenlagen, 7 § djurskyddsförordningen

10. Tillståndshavaren skall med avseende på skydd av yt- och grundvatten tillse att tillräcklig spridningsareal i proportion till antalet djur finns att tillgå. Arealen skall beräknas utifrån de krav på gödselspridning som ställs i gällande lagstiftning exklusive de skyddsavstånd som krävs i detta tillstånd enligt villkor 11. Om spridning på åkermark inte kan ske skall gödseln omhändertas på ett av myndigheten godkänt sätt.

25 § punkt 5) och 29 § miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a §§ vattenlagen, 3 § och 5 § nitratbeslutet

11. Tillståndshavaren skall tillse att spridning av gödseln sker i enlighet med nedan angivna krav:

Spridning av stallgödsel skall ske enligt årligen upprättad gödslingsplan. Gödselgivan skall bestämmas för respektive skifte med hänsyn till aktuell markkarta, jordart, mullhalt, lutning, jordens genomsläpplighet och benägenhet för översvämning, analys av gödselns innehåll, jordbruksmetoder samt grödans beräknade närsaltsbehov. Gödselgivorna får inte vara större än att närsalttillförseln kompenseras av grödornas beräknade upptag. Spridning av stallgödsel på hösten bör undvikas.

Vid spridning av stallgödsel skall hänsyn tas till rådande väderleksförhållanden. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare än 50 meter från fast bosättning utan innehavarens tillstånd. Spridning får inte ske på tjälad, översvämmad, snötäckt eller vattenmättad mark. Vid spridning på öppen jord skall materialet nedmyllas så snart som möjligt och på hösten senast inom ett dygn. Spridningsutrustning bör väljas så att bästa möjliga spridningsnoggrannhet uppnås.

Vid spridning på mark intill utfallsdiken och vattendrag skall en minst 5 meter bred skyddszon lämnas ogödslad. Om åkerns lutning överskrider 2 % skall en ytterligare 5 meter bred skyddszon lämnas fri från ytgödsling. För att inte vattenförorening skall uppstå skall en minst en meter bred permanent bevuxen skyddsremsa lämnas i åkerkant utmed utfallsdiken och en minst tre meter bred skyddsremsa längs med vattendrag. Runt vattentäkter eller enskilda brunnar skall en minst 30 meter bred ogödslad skyddszon inklusive en obrukad skyddsremsa på minst tre meter lämnas.

Spridning av gödsel på låglänta markområden skall undvikas, speciellt åkermark lägre än + 90 cm från 0-nivån (enligt N₆₀ systemet) i Vargsundets/Ösundets avrinningsområde. Vid dränering och vid eventuell konstbevattning av gödslade marker skall detta ske så att avrinning av närsalter till vattenrecipient Vargsundet förhindras så effektivt som möjligt.

25 § punkt 1), 27 § punkt 2) och 29 § miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8a §§ och 5 kap. 11 § vattenlagen, 5 § nitratbeslutet

12. Kemikalier skall hanteras och användas så att eventuellt spill eller läckage inte kan nå avlopp, luft, mark eller vatten eller på annat sätt förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver vad deras faktiska bruk föranleder. Kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de skall hantera eventuella olyckor. Svensk-språkiga skyddsinformationsblad för de använda kemikalierna skall finnas lätt tillgängliga i lokalen. Utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage skall finnas tillgängligt på anläggningen.

Vid anläggningen får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (1990:32).

5 §, 7 § och 25 § punkt 5) miljöskyddslagen

13. Fasta och flyttbara oljetankar/cisterner på fastigheten skall placeras i tätt skyddstråg av tillräcklig volym för att förhindra förorening av mark vid eventuellt spill eller läckage. 25 § punkt 5) miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen

14. Avfallshanteringen skall följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Allt avfall och farligt avfall skall separeras och hanteras med hänsyn till principen om bästa tillgängliga teknik samt förvaras i märkta och för ändamålet avsedda kärl. Avfallet skall återvinnas om det är tekniskt möjligt till en rimlig kostnad.

Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för i frågavarande avfall. Fodersäckar och ensilageplast får enligt Ålands landskapsregerings beslut (2003:35) inte eldas upp i verksamheten utan måste återvinnas alternativt deponeras på godkänd deponi. Mjök som kasseras på grund av medicinering, sjukdomstillstånd eller annat skall tömmas i gödselbehållaren eller hanteras hos behörig mottagare.

25 § punkt 2) miljöskyddslagen, 8a - 8f §§, 9 § och 13 § renhållningslagen

15. Bortförskaffandet av döda djur skall journalföras och platsen för varje bortförskaffande skall utmärkas på karta och anmälas till nyttodjursveterinären vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet eller mottagande anläggning anges i journalen. Döda djur som inte grävs ned skall så snabbt som möjligt föras till godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall.

25 § punkt 2) och 29 § miljöskyddslagen, 2a § miljöskyddförordningen

16. Journal skall föras avseende skicket och underhållet av de konstruktioner som kan ha en negativ miljöpåverkan, över gödselspridningen och överlåten gödsel samt övriga nödvändiga uppgifter som föreskrivs vid tillsyn av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Journalen skall omfatta uppgifter om:

- antalet djur och tidpunkt för kontrollen av antalet
- antalet döda djur, plats för nedgrävning eller mottagare av kadaver
- underhåll av för miljön kritiska konstruktioner t.ex. hårdgjorda ytor, gödseltankar och gödselsystem
- tidpunkt för gödselspridning, gödselmängd samt eget eller kontrakterat skifte på vilken gödselspridning skett

I det fall gödseln överlåts skall antecknas i journalen datum, mängd, mottagare, fastighet där spridning skall ske samt mottagarens undertecknande om att denne förbinder sig att iaktta de krav vad avser gödselspridning som följer av detta beslut.

Journalen skall bevaras vid anläggningen och kunna visas för myndigheten samt vid behov ges till sakägarna och kommunen för påseende.

26 § miljöskyddslagen, 4 § nitratbeslutet

17. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling skall göras till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

4 § och 52 § miljöskyddslagen

Beslutsmotivering

Jan-Håkan och Carina Eriksson ansöker om utökad verksamhet med djurstall för nötkreatur i mjölkproduktion på fastigheten Mellangård 2:12 i Boda, Hammarland. Den befintliga ladugården ersätts med en ny ladugård för lösdrift samt en ny ungdjurshall. Sedan tidigare bedrivs mjölkproduktion för ca 45 kor i lösdrift. I det nya djurstallet kommer det att finnas plats för 75 mjölkkor, 50 kvigor över 8 månader och 50 ungdjur under 8 månader, totalt 107 djurenheter.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet konstaterar att betande djur i landskapet är en förutsättning för bevarandet av många arter, biotoper, landskapsbilden och för att syftet med 1 § landskapslag (1998:82) om naturvård (nedan naturvårdslagen) skall uppnås. Emellertid medför hållande av djur även en risk för negativ miljöpåverkan. För att i enlighet med 22 § miljöskyddslagen uppnå tillräckligt miljöskydd, förebygga olägenhet för människors hälsa och i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ samt 5 kap. 1-2 §§ i vattenlagen skydda vattenmiljön och enskilda och allmänna intressen åläggs tillståndshavaren enskilda villkor och föreskrifter i beslutet. Med stöd av miljöskyddslagen 25-26 §§ och 4 kap. 7 § vattenlagen ges nödvändiga villkor om att hantera gödsel, kemikalier och avfall på ett miljömässigt godtagbart sätt, genomföra åtgärder och planera verksamheten och konstruktioner så att miljöförorening undviks samt tillse att anläggningen är utformad och sköts så att miljöförorening och försämring av vattenkvalitet förebyggs. Därtill skall vissa uppgifter i verksamheten journalföras.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för tillstånd, att verksamheten med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren är förenlig med miljöskyddslagen och den lagstiftning som nämns i 11 § i samma lag. Vid avgörandet har myndigheten även beaktat naturvårdslagen samt förutsättningarna som gäller för verksamhetsutövaren enligt 22-23 §§ miljöskyddslagen. För de villkor och föreskrifter som fastställts i beslutet har nyttan av åtgärderna vägts mot kostnaderna för desamma enligt 6 § miljöskyddslagen.

Området där verksamheten utförs är inte planlagt avseende bebyggelse, men fastigheten är belägen inom ett avrinningsområde kring Vargsundet/Ösundet vilken landskapsregeringen planlagt i syfte att främja vattenskyddet i Vargsundets avrinningsområde och för att åtgärder inom området skall förbättra vattenkvaliteten i sjöarna. Verksamheten måste utformas och skötas med hänsyn till de sjöar och ytligt förekommande grundvatten som finns i området för att tillräckligt skydd av yt- och grundvatten i enlighet med 4 kap. 8-8a §§ vattenlagen skall nås. Då ansökan avser vattenfarlig verksamhet och Ålands landskapsregering inte utfärdat kvalitetsnormer

enligt 5 kap 4 § vattenlagen förutsätts, för att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet skall kunna bevilja tillstånd, att tillståndet omfattar sådana villkor för närsalterna kväve, fosfor och nitrat (kväveförening) samt syreförbrukande ämnen, vilka kan bidra till ökad övergödning eller förekomst av nitrater i grundvattnet, inte leder till ökning av halterna kväve eller fosfor i vattenområdet eller endast obetydligt ökning av nitrat i mark och grundvatten i enlighet med vad som stadgas i 5 kap. 9 § och 11 § vattenlagen. Sökanden åläggs därmed med stöd av 4 kap. 7 § vattenlagen nödvändiga villkor för att skydda vattenkvaliteten på fastigheten och i områden där gödselspridning sker.

Utgödsling och lagring av den stallgödsel som produceras i verksamheten kan medföra miljöförorening och försämring av vattenkvaliteten. En tillräckligt stor lagringskapacitet för gödslet i enlighet med vad som stadgas i 3 § och 4 § nitratbeslutet, täta konstruktioner samt regelbunden tillsyn och underhåll minskar risken för miljöförorening. Flytgödselbrunnar skall uppfylla de normer för lagring av gödsel som hänvisas till i bilaga 3 i nitratbeslutet. Sökanden uppger att lagringsvolymen planeras till ca 1600 m³ i den befintliga gödselbassäng plus 1700 m³ då en ny flytgödselbassäng uppförts. Den totala volymen om 3300 m³ gödsel motsvarar med marginal den teoretiska mängden flytgödsel som baserat på det maximala antal djur som anges i ansökan och de volymriktvärden som anges i bilaga 2 till nitratbeslutet beräknas belasta flytgödselsystemet under 12 månader (ca 2800 m³).

Mjölkkorna skall sommartid hållas på bete, men eftersom mjölkningen kräver att dessa djur hålls i närheten av byggnaden kan belastningen på området närmast byggnaden bli så stor att den riskerar förorsaka försämring av vattenkvaliteten om inte skyddsåtgärder vidtas. Tillståndshavaren åläggs därför med stöd av 4 kap. 7 § och 5 kap 9 § vattenlagen att hårdgöra en yta om 300 m² där djuren går in och ut mellan hage och stall och från vilken gödsel samt avrinning kan uppsamlas.

För avloppsvatten från sanitetsutrymmen och vatten från rengöring inomhus i mjölkningsutrymmen odyl. gäller att det skall uppsamlas och hanteras så att de fyller kraven i 2 § samt bilaga 5 punkt 1) i miljöskyddsförordningen. Även vatten från ensilagesilo, hårdgjorda ytor och likvärdigt vatten skall uppsamlas, lagras och spridas t.ex. med flytgödslet då det annars kan förorsaka försämring av vattenkvaliteten. Av samma anledning skall platsen där gödseln lastas vara hårdgjord och lastning ske på sådant sätt att spill till vattenmiljön inte sker.

Omhändertagande av gödseln som uppstår i verksamheten kan, om den inte sker på ett för miljön lämpligt sätt, förorsaka miljöförorening och försämring av vattenkvaliteten. En förutsättning enligt 22 § miljöskyddslagen och 6 kap 4 § vattenlagen för verksamhet i ansökt omfattning är att möjligheten att på ett ur miljösynpunkt acceptabelt sätt kunna sprida eller på annat godtagbart sätt avsätta stallgödseln finns. Om inte tillräcklig spridningsareal disponeras av tillståndshavaren och alternativa sätt

att omhänderta den gödsel som produceras saknas så måste djurhållningen begränsas i proportion till gödselproduktionen. Sökanden uppger att avtal med grannar om mottagning av gödseln finns. Överlåtelse av gödsel till någon som drar nytta av den kan tillåtas genom undantag enligt 4 § Ålands landskapsregeringsbeslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten från nitrater i jordbruk. I villkor i detta beslut beviljas sådant undantag att gödsel får överlåtas till annan jordbrukare om denna accepterar att lagra eller använda gödseln direkt med samma miljöhänsyn som krävs för hantering av gödsel enligt detta tillstånd.

Olämpliga spridningsförhållanden ökar risken för ammoniakavgång, vattenförorening och luktolägenhet. Gödselspridning vid låg lufttemperatur, hög luftfuktighet och låg vindhastighet medför i regel betydligt lägre ammoniakavgång än om spridningen sker vid torrt, varmt och blåsig väder. Under mycket nederbördsrika förhållanden eller för omfattande bevattning finns risk för utlakning och avrinning. Emellertid medför spridning i växande gröda i samband med regn eller bevattning att eventuell luktstörning minskar och utnyttjandet av växtnäringen ökar. Om gödseln sprids på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark medför detta sannolikt utlakning av närsalter till yt- och grundvatten. Tiden för spridning skall därav så långt som möjligt anpassas till sådana väderleks-, vind- och övriga förhållanden som medför minsta möjliga negativa inverkan på människor och miljö för att följa det som stadgas i 4 och 22 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 1,4 och 7 §§ samt 5 kap. 1-2 §§ vattenlagen. Även med tanke på luktspridning är det av stor vikt att vid varje gödselspridningstillfälle beakta vindriktningen i förhållande till närliggande bostäder. Tillståndshavaren åläggs att mylla eller bruka ner gödseln snarast möjligt efter spridning då det leder till avsevärt minskade ammoniakförluster jämfört med att låta gödseln ligga kvar på markytan efter spridning. Vid spridning av gödsel på hösten skall gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas eller brukas ned. Åtgärden medför även mindre luktolägenhet och minskad ammoniakförlust. Spridningsteknik som minskar ammoniakförlusterna och luktolägenhet bör användas i enlighet med miljöskyddslagens 4 § 3 mom. om krav på bästa tillgängliga teknik. För att minska risken för att gödseln hamnar på en plats där den kan komma att förorena miljön skall i enlighet med 4 kap. 7 § vattenlagen utrustning med bästa möjliga spridningsnoggrannhet väljas.

Att helt undvika viss luktspridning från djurhållning och gödselspridning är omöjligt. Anläggningen uppförs i en traditionell jordbruksbyggd på en plats där djurhållning redan bedrivs. Den luktspridning som förorsakas, med beaktande av ovanstående villkor, utgör sådan miljöförorening som avses i 22 § miljöskyddslagen. Med beaktande av 6 § miljöskyddslagen inverkar villkoren dock inte så menligt på verksamheten att den omöjliggörs. Utöver de villkor som omnämns ovan är det skäligt att för att minska ammoniakavgång och luktspridning förse flytgödselbassängerna med tättslutande tak eller stabilt svämgödseltäcke och att bassängerna fylls på underifrån, i enlighet med de principer som anges i 4 och 22 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 4 § vattenlagen.

Ytterligare skall stallar, hagar och gårdsplan hållas så rena som möjligt för att undvika luktspridning och annan olägenhet för människor och miljön.

För att i enlighet med 4 kap. 1, 4 och 7 §§ samt 5 kap. 1-2 §§ vattenlagen skydda vattenmiljön skall skydds-zoner kring vattentäkter och enskilda brunnar hållas och bevuxna skyddsremsor intill diken och vattendrag lämnas. Skyddsremsorna kan dessutom utgöra refug och spridningsområde för många av odlingslandskapets arter. Skydds-zoner skall vara 30 meter och lämnas ogödslade. Vid spridning av gödsel skall minst tre meter breda obrukade skyddsremsor bevaras längs vattendrag för att uppnå det skydd för vattenkvaliteten som krävs enligt lag. Den åkermark som utgör närmaste spridningsarealer till ansökt verksamhet utgör avrinningsområde till Vargsundet/Ösundet. Särskilda kvalitetsnormer för syre, kväve och fosfor i ytvatten samt för nitrat i grundvattnet saknas i området. I syfte att inte mer än obetydlig ökning av fosfor, kväve och nitrater i mark, yt- och grundvattnet skall ske till följd av ökat läckage från användande av gödsel i jordbruket i känsligt avrinningsområde ställs villkor om att spridning av gödsel i låglänt åkermark, lägre än + 90 cm från 0-nivån enligt N₆₀ systemet i Vargsundets/Ösundets avrinningsområde undviks.

Tillståndshavaren måste se till att betesarealen är tillräckligt stor i förhållande till antalet djur så att belastningen på betet inte blir så stor att risk för utlakning av närsalter uppstår. Tillståndshavaren åläggs därför att tillse att antalet djur står i proportion till betenas storlek, terräng och växtlighet och att beläggningen inte blir högre än att ett växttäckte behålls på minst 80 % av betesarealen. Utöver detta åläggs sökanden att placera och sköta hagmarkerna så att försämring av vattenkvaliteten inte uppstår. Då verksamheten i övrigt bedrivs genom lösdrift inomhus på tät botten och andra ytor där gödsel kan medföra utlakning av övergödande närsalter får hårdgjorda ytor med gödseluppsamling samt att kontrollerad spridning av gödsel utförs risker den utökade verksamheten inte leda till ökad halt av närsalter eller försämrade syreförhållanden i vattenområdet i enlighet med bestämmelser i 5 kap. 9 § vattenlagen.

För att tillse att kraven i 4 § miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § i vattenlagen och 2, 14-16 §§ landskapslag om naturvård åläggs sökanden med stöd av 22 § miljöskyddslagen att hålla ett sådant betetryck att inte skyddsvärd natur och fornlämningar skadas. Av hänsyn till enskilda intressen och bosättningen i omgivningen så som stadgas i 4 kap. 4 § i vattenlagen och 22 § miljöskyddslagen skall hagar ingärdas med stängsel i enlighet med landskapslag om stängselskyldighet (1969:29) och stängslens skick kontrolleras regelbundet.

Döda djur skall omhändertags kontrollerat för att förhindra förorening av grund- och ytvatten samt olägenhet för människors hälsa i enlighet med 4 och 22 § miljöskyddslagen och 4 kap. 4 och 7 §§ vattenlagen. Bortförskaffande av döda djur skall följa gällande bestämmelser och anmälas till Ålands miljö- och hälsoskydds-

myndighet alternativt så snabbt som möjligt föras till en av Ålands landskapsregering godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel.

För att i enlighet med 9 § miljöskyddslagen förebygga förorening av mark och annan olägenhet för människor eller miljön skall tillståndshavaren följa ovan givna villkor vad avser avfall, kemikalier, bekämpningsmedel och bränsleförvaring.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet finner efter att ha granskat tillståndsansökan och inkomna utlåtanden att ändamålet med verksamheten kan nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Då tillståndshavaren beaktar villkoren som givits i tillståndet överstiger nyttan av att verksamheten bedrivs klart den skada eller olägenhet som kan följa av verksamhet med djurstall om 107 djurenheter på fastigheten Mellangård 2:12 i Boda, Hammarland.

Tillämpade lagrum

De lagrum som tillämpats i beslutet anges i texten.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med punkt 14.2 i taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, godkänd av Ålands landskapsregering genom beslut nr 30/2007.

Djurstall för över 100 djurenheter	€	757
Annonskostnad	€	0
Lantmäteriverket, sakägarförteckning	€	0
Totalt	€	757

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besväransvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets ärendeakt.

Ordförande Ulrika Karlsson
Prövningsnämnden

Föredragande Erica Sjöström
Miljöhandläggare

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ansökan har anhängiggjorts hos Ålands miljöprövningsnämnd 19.04.2007.

Ärendet har genom 5 § landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet överförts från Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 01.01.2008.

I ärendet har myndigheten tillfört inspektionsprotokoll 18.10.2007 och utlåtande över ritning från ÅMHM 09.04.2008 samt "Plan över skyddszoner kring Vargsundet/Ösundet" från Ålands landskapsregering 25.10.2005.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 4-25 april 2008 på Hammarlands kommuns, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Det har inte inkommit några yttranden under tiden för delgivning av ansökan.

Utlåtanden

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har begärt och erhållit utlåtande enligt nedan:

- Jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering 21.12.2007
- Hammarlands kommun 15.01.2008
- Miljöbyrån, Ålands landskapsregering 17.01.2008

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden. Sökanden har inte lämnat något bemötande.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på Hammarlands kommuns, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets kansli och vid Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.